

Hierbij ontvangt u het aprilnummer van de digitale nieuwsbrief van de Historische Vereniging Oud Leiden. In deze nieuwsbrief onder andere een van de interviews van de Stem van Leiden, de foto's die deze maand op de Leidse historische kalender te zien zijn, aandacht voor een van de vele geveltekens die Leiden rijk is en een mooie afbeelding uit de Beeldbank.

Kijk voor meer informatie over de Historische Vereniging Oud Leiden en haar activiteiten op www.oudleiden.nl.

Nieuwsbrief van de Historische Vereniging Oud Leiden April 2020

Ontvangt u deze nieuwsbrief en bent u nog geen lid van de Historische Vereniging Oud Leiden? Vanaf 20 euro per jaar geniet u van de vele voordelen die het lidmaatschap u biedt en steunt u ons in ons streven om de kennis van de geschiedenis van Leiden en omstreken te bevorderen en het Leidse culturele erfgoed te beschermen.

Meer informatie over het lidmaatschap vindt u [hier](#).

Rens Heruer (voorzitter HVOL), Corona

Voor wie het wil weten: op 24 april herdenkt de katholieke kerk de marteldood van Sint Corona. Zij is de heilige die wordt aangeroepen bij epidemie en koorts... Toeval? Teken? Dit nummer van onze nieuwsbrief valt op 1 april op uw digitale mat. In gewone tijd biedt die datum een mooie kans om een goedgeplaatste grap aan u over te brengen. Dit was echter weer en geenszins grappig. Deze uitzonderlijke tijd en bijzondere omstandigheden laten dat niet toe. Ik schrijf dus in volle ernst dit openingswoord.

Net als zoveel andere maatschappelijke organisaties van amateurs en professionals wordt ook de Historische Vereniging Oud Leiden getroffen door de oorzaak en gevolgen van de sociale verlamming die onze samenleving treft. In het licht van de wereldwijde misère met onherroepelijke en onherstelbare schade is wat de HVOL overkomt echter een onbeduidende voetnoot: wij kunnen niet doen wat we gewoon zijn te doen. Er zijn geen reguliere lezingen, excursies, boekpresentaties, commissie- en bestuursvergaderingen, terwijl ook de statutaire verplichting om de Algemene Ledenvergadering te houden in de wacht is gezet. De kernactiviteiten van de HVOL zijn onmogelijk gemaakt door een onbegrijpelijke en ongrijpbare oorzaak. Ik ben geneigd om daarover te zeggen: het zij zo.

Belangrijk is immers eerst en vooral, dat wij - zoveel mogelijk samen, ondanks afstand en afzondering - het dal doorkruisen en de gezondheid behouden die nodig is om de weg eruit te vinden. Daarna komen al die andere zaken wel weer. Zaken die wij altijd heel gewichtig vonden, maar die nu een ander gewicht hebben door overmacht, een begrip dat in deze dagen een bijzondere dimensie krijgt. Intussen wordt nog wel gewerkt binnen de HVOL door onze actieve vrijwilligers die

waar dat kan en mag hun werk doen: redacties van deze nieuwsbrief, Oud Leiden Nieuws, de website en het Jaarboekje, contributies innen, corresponderen enz. Naar vermogen proberen wij langs andere weg de HVOL ook nog bij u te brengen, maar dat vraagt tijd. Daarvan lijken velen nu genoeg te hebben, maar dat is soms schone schijn.

In afwachting van, ook letterlijk, betere tijden waarin wij elkaar weer kunnen treffen voor de gewone aangelegenheden van de HVOL, wens ik u sterkte en vooral een goede gezondheid toe.

Kopij voor de digitale nieuwsbrief van mei kan tot en met 22 april worden aangeleverd op het [adres van de redactie](#).

Agenda HVOL april/mei

Alle bijeenkomsten en activiteiten van de HVOL zijn voorlopig uitgesteld. U houdt deze zoveel mogelijk van ons tegood.

Kijk op www.rijnlandgeschiedenis.nl voor een overzicht van activiteiten en publicaties op het gebied van de geschiedenis van onze regio.

Nieuw rekeningnummer voor de contributie

In het laatste nummer van Oud Leiden Nieuws is u gevraagd om de contributie voor dit jaar te betalen. Het rekeningnummer voor de contributie is sinds vorig jaar gewijzigd. U kunt het bedrag overmaken op nummer **NL06 RABO 0322 8362 20** ten name van Historische Vereniging Oud Leiden.

Uw bijdrage is van groot belang voor de uitvoering van onze taken!

Historische kalender 2020 - april Zoeterwoudsesingel, 1935

De Zoeterwoudsesingel in 1935, gezien in de richting van de De Laet de Kanterstraat en de oudkatholieke Fredericus en Odulfuskerk. Inwijding van de kerk vond plaats op 3 mei 1926 door aartsbisschop van Utrecht, monseigneur F. Kemmink.

Het gebouw is de opvolger van een kerk aan de Hooigracht, die sinds 1694 dienst had gedaan. De kerk is genoemd naar de priesters Fredericus en Odulfus, die leefden in de 9de eeuw. De toren op de achtergrond is van de Petruskerk.

Op 1 april 1975 bezocht een Leidse delegatie het eeuwfeest van de "bevrijdingsdag van de Spanjolen" in Brielle. Als geschenk namen zij een boom mee, een *Metasequoia*, een stek uit de Hortus Botanicus. Deze kreeg een plaats bij de Noordpoort in Brielle.

De delegatie werd uitgenodigd om jaarlijks de groei van de boom te volgen.

Voorafgaand aan het bezoek bij de viering in 1976 werd een verspieder gestuurd om de staat van de boom te onderzoeken. De verspieder was tevreden. Op 1 april 1976 voer een Leidse delegatie als geuzen verkleed en met als reisgenoot een afstammeling van Maarten Harpentsz. Tromp in een oude zeilboot via de Noordpoort Brielle binnen. Toen moest de Brielse wethouder bekennen dat de Leidse boom het niet had gehaald en was vervangen door een nieuw exemplaar! Het hele verhaal is destijds uitgebreid beschreven in het mededelingenblad van de universiteit, *Acta et agenda*.

Natuurlijk heb ik kort geleden nagegaan of de tweede *Metasequoia* nog in leven is. Dat blijkt helaas niet het geval te zijn. Ook is er geen derde *Metasequoia* meer aangeplant.

Afbeelding: De Leidse delegatie in 1976 op weg naar Den Briel (privécollectie).

In de jaren dertig woonde ze aan de Doelengracht. Militairen die uitrukten bij de kazerne, met groene 'poeties' [beenwindsels] en mutsjes: dat is de vroegste herinnering van mevrouw Van 't Zand-Dongelmans (1929). Als dit gebeurde stond ze vaak te kijken met haar moeder en zus. "Ik zal een jaar of drie geweest zijn, het was een belevenis."

Haar moeder was 44 jaar bij haar geboorte en scheelde 17 jaar met haar vader. Voor moeder was het het tweede huwelijk. Ze had al verschillende kinderen met een Leidenaar, maar scheidde van hem. Dat was een doorn in het oog van de katholieke kerk. De ouders van mevrouw Van 't Zand mochten niet in de kerk trouwen, want voor de katholieken was het eerste huwelijk van haar moeder niet voorbij. Dientengevolge werd ze bij de katholieke lagere scholen als kind geweerd. Daarom bezocht ze noodgedwongen een christelijke lagere school.

[Lees meer](#)

Afbeelding: De Doelenkazerne.

Cadeaulidmaatschap

Maak iemand voor een jaar lid van onze vereniging. Het nieuwe lid kan na dat jaar beslissen of hij/zij het lidmaatschap zelf wil voortzetten.

Prijs: 20 euro.

Bestellen: promotie@oudleiden.nl.

Een afbeelding uit de Beeldbank
De Gemeentelijke HBS - Burggravenlaan/Hoge Rijndijk

Op de foto het markante schoolgebouw op de hoek van de Burggravenlaan en de Hoge Rijndijk, dat op 13 september 1915 geopend werd. Het gebouw was bestemd om de Gemeentelijke HBS te huisvesten, ter vervanging van de vervallen behuizing aan de Pieterskerkstraat.

Het werd ontworpen door architect Dudok en kostte 245.000 gulden. Toen de gymnasiumvakken Latijn en Grieks werden geïntroduceerd, veranderde de naam van de school in Rembrandt Lyceum. Nadat het 'Rembrandt' was verhuisd naar de Coebel, nam scholengemeenschap Bonaventura het gebouw in gebruik.

De foto maakte deel uit de de Nederlandse Photogravureserie van de Utrechtse uitgever J.W. Jansen. Waarschijnlijk werd hij gemaakt in 1918 of 1919.

Klik [hier](#) voor meer afbeeldingen uit de Beeldbank.

Gevelteken van de maand De Nipponsteen van Von Siebold, verdwenen

Buitenplaats Nippon van jonkheer Philipp Franz von Siebold heeft gelegen waar nu de Decimastraat, Bloemstraat en Sieboldstraat liggen, in de Leidse woonwijk 'De Kooi'. Daarnaast bezat Von Siebold een kweektuin aan de Lage Rijndijk. Tot 1896 was dat Leiderdorps grondgebied.

Toen het huis in 1894 werd afgebroken, bleef er een 'eerste steen' bewaard die dateert uit de tijd voordat Von Siebold de kweektuin en het huis Nippon kocht. Het opschrift op de gevelsteen luidt:

A: HALDER DE LALEYNE
HEEFT DE EERSTE STEEN GELEYT
Ao 1791.

De steen kwam eerst terecht bij Museum de Lakenhal en is in 1974 overgedragen aan de afdeling Monumentenzorg van de gemeente. In de loop van de jaren 70 en 80 is de steen waarschijnlijk verkocht, aan wie is onbekend.

Wie weet er meer over deze steen, en liefst ook waar hij gebleven is?

Lees meer

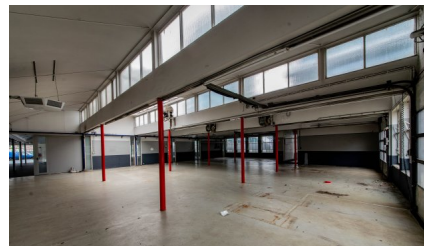
Ballonrace van de Haagse Ballonclub op het Schuttersveld te Leiden. Kinderen scheppen zand in zakken die worden gebruikt als gewicht voor de ballonnen en de ballonnen worden gevuld met waterstofgas.

Erfgoed Leiden Vondst van de Week Gebogen betondaken op een overhemdenfabriek

De overhemdenfabriek van de Eerste Leidsche Manufacturen Industrie was in 1954 één van de eerste industriële panden aan de nieuwe Lammenschansweg (voorheen de Trekvlietweg). Het bedrijf kwam voort uit de manufacturenzaak van H.D. Lens (Nieuwe Rijn 55-56). In 1980 sloot de fabriek aan de Lammenschansweg haar deuren; de textielproductie was verplaatst naar lage-lonen-landen. Het pand heeft daarna jaren onderdak geboden aan autohandels.

Afbeelding: De achterzijde van het inmiddels gesloopte gebouw in 2019. (collectie: Erfgoed Leiden en Omstreken).

Het ontwerp voor de fabriek werd in 1953 geleverd door architect Albert van Essen uit Voorburg. Hij paste een dak toe bestaande uit dunne, gebogen betonnen elementen. Daarvoor maakte hij gebruik van het zogenaamde fusée céramique systeem. De Franse architect J. Couëlle had het systeem (her)uitgevonden en in 1938 te Marseille gepatenteerd.

Lees meer

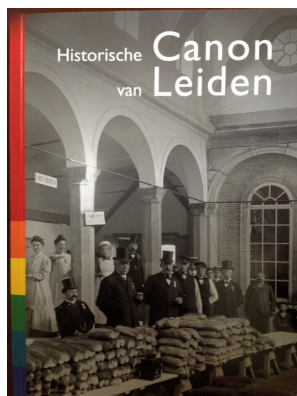
Afbeelding: De voor veel daglicht zorgende constructie van binnenuit (collectie: Erfgoed Leiden en Omstreken).

Verkrijgbaar via de HVOL

De onderstaande artikelen zijn verkrijgbaar bij de HVOL. Belangstelling? Stuur een mail naar promotie@oudleiden.nl en wij zetten het voor u klaar.

Historische Canon van Leiden

Leiden heeft een rijke geschiedenis. De Historische Canon van Leiden doet in kort bestek de hoofdlijnen

van de geschiedenis van Leiden en de hoogte- en dieptepunten daarin, uit de doeken. Het is basiskennis over de stad die iedere bewoner en bezoeker van Leiden eigenlijk zou moeten (willen) hebben. Het boek is zowel in een Nederlandstalige als in een Engelstalige versie beschikbaar, ideaal voor uw buitenlandse familieleden en vrienden!

Winkelprijs: 15,00 euro. HVOL-ledenprijs: 12,50 euro.

Bestellen: promotie@oudleiden.nl.

R. van Maanen (red.), Leiden, Geschiedenis van een Hollandse Stad (4 delen)

Aan het begin van de twintigste eeuw beschreef de Leidse hoogleraar P.J. Blok in vier delen de geschiedenis van Leiden. Een eeuw later werpen nieuwe kennis en inzichten, moderne onderzoekstechnieken en eigentijdse vragen een nieuw licht op de Leidse geschiedenis. Deze wordt beschreven in het vierdelige werk Leiden. De geschiedenis van een Hollandse stad.

Een team van redacteuren en auteurs heeft een wetenschappelijk verantwoord werk tot stand gebracht, geschreven voor een in de Leidse geschiedenis geïnteresseerd publiek.

Winkelprijs: 180 euro, HVOL-ledenprijs: 100 euro.

Bestellen: promotie@oudleiden.nl.

Leiderdorp tijdens de 80-jarige Oorlog

In acht hoofdstukken worden thema's uit de geschiedenis van de Leiderdorpse samenleving tijdens de Tachtigjarige oorlog behandeld, met de nadruk op de periode 1597 tot 1648. Midden in die periode werd (zoals elders in Holland) in 1622 een register van het Hoofdgeld opgesteld, dat een inventarisatie biedt van de hele bevolking. Dit kan als de denkbeeldige ruggengraat van het boek worden beschouwd. Daarom is een editie daarvan als bijlage achter in het boek opgenomen.

Winkelprijs: 29,95 euro. HVOL-ledenprijs: 27,50 euro.

Bestellen: promotie@oudleiden.nl.

Ramses Shaffy en zijn Leidse jaren 25 verhalen en 2 wandelroutes

Ramses Shaffy woonde van zijn zesde tot en met zijn achttiende jaar in een pleeggezin in Leiden. Op

15 juni werd aan de zeezijde van het station een monument voor hem onthuld. Voor de crowdfunding van dit monument schreef Peter van der Geer een boekje met 25 anekdotes over Shaffys Leidse jaren en de bijbehorende plaatsen in Leiden en omgeving. Met behulp van de kaartjes voor- en achterin het boekje kunnen wandelroutes langs deze plaatsen worden samengesteld.

HVOL-ledenprijs: 7,50 euro (winkelprijs: 9,95 euro).

Bestellen: promotie@oudleiden.nl.

Bart van der Steen, In Leiden moet het anders. Geschiedenis van een SP-afdeling 1970-1982

Met de leus "In Leiden moet het anders en anders is de SP" voerde de SP in 1982 campagne voor de Leidse gemeenteraad. Met succes, want na twaalf jaar actievoeren veroverde de afdeling haar eerste gemeenteraadszetel. Tussen 1970 en 1982 veranderde de SP van een kleine maar enthousiaste groep revolutionairen in een lokaal gewortelde actiepartij. Bart van der Steen reconstrueert alle grote acties en campagnes van de Leidse SP-afdeling in de jaren zeventig en plaatst ze in een bredere context. Hij laat zien hoe de partij zich ontwikkelde, wat het betekende om lid te zijn van de SP en hoe lokale Leidse acties zelfs invloed hadden op het landelijke beleid. De geschiedenis van de Leidse SP maakt duidelijk hoe belangrijk de afdelingen waren voor de doorbraak van de partij.

HVOL-ledenprijs: 15 euro (winkelprijs: 19 euro).

Bestellen: promotie@oudleiden.nl

Leids Jaarboekje

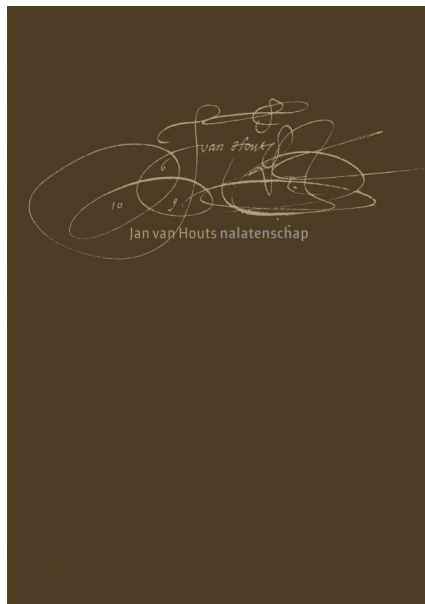
Oude nummers van het bekende jaarboekje. Niet alle jaargangen zijn voorradig, maar onze voorraad wordt regelmatig aangevuld. Voor meer informatie en bestellingen: promotie@oudleiden.nl.

Prijs: 1 euro.

Bestellen: promotie@oudleiden.nl.

Karel Bostoen, Jan van Houts nalatenschap

Wat wilde stadssecretaris Jan van Hout (1542-1609) dat er na zijn dood met zijn geld en goederen gebeurde? En wat lag en stond er allemaal in zijn huis aan de Nonnensteeg toen hij overleed? De uitgave *Jan van Houts nalatenschap* maakt geeft hierop antwoord. Een heldere inleiding, foto's van het document, een diplomatische transcriptie en een hertaling zorgen ervoor dat Van Houts laatste wil en de inventaris van zijn boedel nu voor iedereen toegankelijk zijn.

Prijs: 2,50 euro.

Bestellen: promotie@oudleiden.nl.

Arthur Weststeijn, Het Welvaren van Leiden, De open samenleving van Pieter de la Court

Pieter de la Court, geboren in Leiden als zoon van Vlaamse migranten, was een van de belangrijkste schrijvers over politiek en economie tijdens de Nederlandse Gouden Eeuw. Al tijdens zijn studie aan de Leidse universiteit begon hij een eigen bedrijf in

de lakenhandel, waarmee hij uitgroeide tot een van de succesvolste ondernemers van zijn tijd. Maar hij was ook een vrijdenker die geen blad voor de mond nam en vol overgave pleitte voor religieuze tolerantie, immigratie, vrijhandel en democratisering. Pieter de la Court was een tot de verbeelding sprekende Leidenaar met opvattingen die nog altijd actueel zijn.

Het Welvaren van Leiden brengt Pieter de la Court vierhonderd jaar na zijn geboorte weer tot leven en markeert zijn relevantie voor het hier en nu. Door actuele uitdagingen in historisch perspectief te plaatsen biedt dit boekje, gebaseerd op de Pieter de la Courtlezing van 2018, inspiratie om ook in onze onvoorspelbare wereld pal te blijven staan voor de open samenleving die Pieter de la Court verdedigde.

Prijs: 2,50 euro.

Bestellen: promotie@oudleiden.nl.

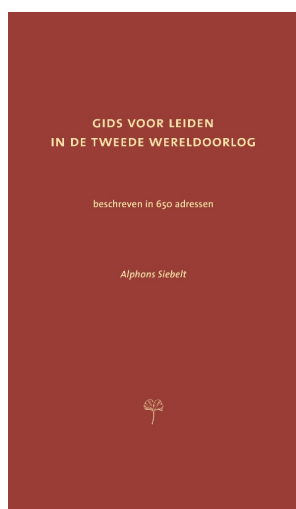
A.D. van Berge Henegouwen en J.A. van Doorn-Beersma (ed.),

Oorlogsdagboek van Han de Wilde
1940-1945

In 2015 verscheen een uniek boek over de bezettingsperiode in Leiden, het oorlogsdagboek van Han de Wilde. De Wilde was eigenaar van een manufacturen- en beddenzaak in de Breestraat, maar misschien bekender nog wel als bestuurslid van de 3 October Vereeniging. De Wilde schreef zijn dagboek in 12 schoolschriften, die worden bewaard bij Erfgoed Leiden e.o. Het boek geeft een goed beeld van het verloop van de oorlogshandelingen en het dagelijks leven van de Leidenaren onder nazistisch regime.

Prijs: 15 euro.

Bestellen: promotie@oudleiden.nl.

Alphons Siebelt, Gids voor Leiden in de Tweede Wereldoorlog

Deze gids bevat ongeveer 650 adressen van woonhuizen en andere gebouwen in Leiden en Oegstgeest met een toelichting over de bijbehorende gebeurtenissen in oorlogstijd. De toegevoegde informatie is bijzonder gevarieerd, zodat een goed beeld ontstaat van de gevolgen van de oorlog voor de stad en zijn bewoners op verschillende gebieden. Ook worden alle oorlogsmonumenten vermeld.

Prijs: 10 euro.

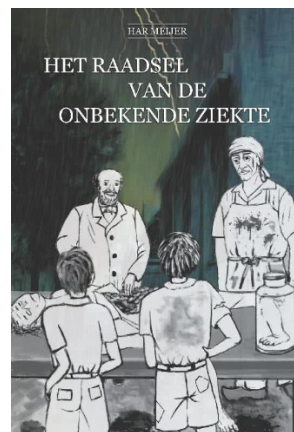
Bestellen: promotie@oudleiden.nl.

Har Meijer, Het raadsel van de geheimzinnige ziekte

Wanneer in 1832 een onbekende ziekte Leiden binnenvalt, weet stadsgeneesheer Jan van Outeren absoluut niet hoe hij zijn doodzieke patiënten beter

moet maken. Hij doet een aderlating, geeft pillen en drankjes, maar niets helpt. Zijn zoon Japie en zijn vriendje Isaac spelen een belangrijke rol in de zoektocht naar de oorzaak van de ziekte. Met een informatieve wandeling door het centrum langs de locaties van het boek.

Winkelprijs: 12,50 euro. HVOL-ledenprijs: 5,00 euro.
Bestellen: promotie@oudleiden.nl.

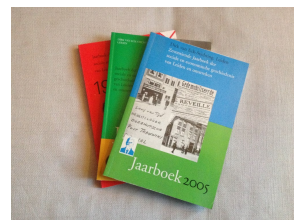

Jaarboek der sociale en economische geschiedenis van Leiden en omstreken

Niet alle jaargangen zijn nog voorradig, voor meer informatie en bestellingen: promotie@oudleiden.nl.

Prijs: 1 euro.

Bestellen: promotie@oudleiden.nl.

Prentbriefkaarten

Set van 13 verschillende kaarten met afbeeldingen van de Leidse markten.

Prijs 1 euro.

Bestellen: promotie@oudleiden.nl.

Kees Walle, Buurthouden 1400-1795

De geschiedenis van de Leidse *gebuurten*, kleinschalige buurtorganisaties die de sociale infrastructuur van de stad vormden. Centraal stonden de burenplichten, waarvan het begraven van de doden de voornaamste was. Geen Leidenaar mocht of kon zich aan die verplichtingen onttrekken.

Prijs: 15 euro.

Bestellen: promotie@oudleiden.nl.

Bedrijfsleden

De onderstaande bedrijven zijn bedrijfslid van de Historische Vereniging Oud Leiden. Bent u ook een bedrijf met een warm Leids hart en met respect voor de Leidse geschiedenis? Dan is het ondersteunen van de Historische Vereniging Oud Leiden net iets voor u. Neem contact op met promotie@oudleiden.nl en we vertellen u er alles over.

Bedrijfsleden

rijksmuseum
boerhaave

Alrijne Zorggroep
APEK administraties
Rijksmuseum Boerhaave
Breedveld Holding
Buik en Van der Horst, gerechtsdeurwaarders
Grandcafé De Burcht
Van Cleef Holding
Stichting Confessioneel Onderwijs Leiden
Du Prie bouw & ontwikkeling b.v.
Griffioen Precious Presents vof
Juwelier De Gunst
firma W.P. Hartwijk en Zoon
HBK, Belastingadviseurs & Accountants
Hooglandse Kerk
Hoppezak Kledingverhuur
La Gro Geelkerken advocaten
De Leeuw Makelaardij bv
LEK@ makelaars en taxateurs
Macropa BV
Glas- en Schildenwerken Van Muiden bv
Stichting Pieterskerk Leiden
Brasserie de Poort
Prima Management
Primavera Pers
Rabobank Leiden-Katwijk
Hoogheemraadschap van Rijnland
MBO Rijnland
De Ruyter de Wildt en De Vroom, advocaten
Schulpen Schuim BV
Teekens Karstens, advocaten en notarissen
Universiteit Leiden
Van der Valk Hotel Leiden
Veldman Rietbroek Architecten
Museum Volkenkunde
Stichting Werk & Onderneming
Stichting Zeven Leidse Hofjes
Tandartsenpraktijk Zoetenwoudsesingel
Zorgverzekeraar Zorg en Zekerheid

APEK
Holdingmaatschappij
R.H. Breedveld B.V.
de BURCHT
SCOL
du PRIE
BOUW & ONTWIKKELING
De Gunst Juwelier
HBK
HOPPEZAK
DeLEEUW
LEK
Y.M. Muiden
PRIMAVERA PERS
Rijnland
RWV
TK
HOTEL LEIDEN
MUSEUM VOLKENKUNDE
Zorg en Zekerheid

Copyright © 2020 Historische Vereniging Oud Leiden, All rights reserved.

[Gegevens wijzigen](#) | [afmelden](#)

